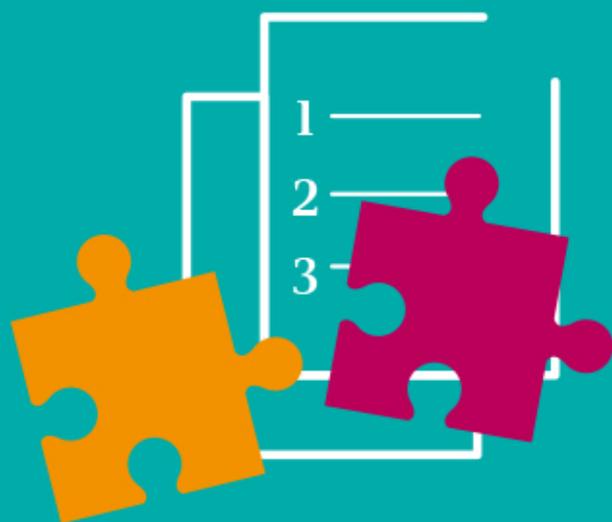

Μαρία Κάππου

Νεοελληνική γλώσσα

Μεθοδολογία παραγωγής λόγου
για την Α', Β', Γ' Λυκείου

Βλέπω και μαθαίνω:

- ✓ τη σημασία των ερωτημάτων για την παραγωγή λόγου
- ✓ πώς συγκεντρώνω το υλικό μου ανάλογα με το περιεχόμενο των διαφορετικών ερωτημάτων
- ✓ πώς αναπτύσσω τις απαντήσεις μου ανάλογα με το περιεχόμενο των διαφορετικών ερωτημάτων
- ✓ πώς επιλέγω το κατάλληλο γλωσσικό και υφολογικό επίπεδο ανάλογα με το κείμενο (άρθρο, ομιλία, επιστολή) και την επικοινωνιακή περίσταση.

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Πρόλογος

1. Παραγωγή κειμένων πειθούς-δυσκολίες	15
2. Μέθοδος	17
3. Πώς γίνονται συντάκτες κειμένων πειθούς.....	18

α. Κείμενα πειθούς και παραγωγή λόγου-συνοπτική παρουσίαση	19
---	-----------

1η Ενότητα: Τρόπος εξέτασης και κριτήρια αξιολόγησης	21
---	-----------

1. Τρόπος εξέτασης και στόχοι διδασκαλίας	21
α. Τρόπος αξιολόγησης	21
β. Στόχοι διδασκαλίας-προσδοκώμενα αποτελέσματα	21
• <i>Επισημάνσεις</i>	22
2. Παραγωγή λόγου-κριτήρια αξιολόγησης	23
α. Ρουμπρίκα αξιολόγησης Γ' Λυκείου	23
β. Θετικά και αρνητικά στοιχεία ενός κειμένου	24
• <i>Φύλλο αξιολόγησης του μαθητικού γραπτού</i>	27

2η Ενότητα: Μεθοδολογία σύνταξης κειμένων πειθούς-συνοπτική παρουσίαση	29
---	-----------

1. Πώς μπορεί να διδαχθεί η παραγωγή λόγου	29
2. Διαδικαστικό μοντέλο παραγωγής λόγου-Μεθοδολογία	30
• <i>Από το διάγραμμα στο κείμενο-εποπτικός πίνακας</i>	32
3. Η μεθοδολογία στην πράξη-παράδειγμα (άρθρο)	33
α. Από το διάγραμμα στο κείμενο	38
• <i>Διευκρινίσεις όρων</i>	38
β. Γιατί είναι αναγκαίο να προσχεδιάζουμε την έκθεση;	39
• <i>Πιθανές ενστάσεις</i>	39

4. Διδακτέα ύλη και στάδια συγγραφικής διαδικασίας	41
α. Παραγωγή λόγου και διδακτέα ύλη	43
β. Προβλήματα	46
3η Ενότητα: Παραγωγή λόγου και γενικές γνώσεις /θεματικοί τομείς	47
1. Προϋποθέσεις παραγωγής κειμένων	48
• <i>Τι είναι οι θεματικοί τομείς και ποιοι είναι</i>	49
• <i>Τα θέματα που προτείνονται για συζήτηση σε όλες τις τάξεις-εποπτικός πίνακας</i>	50
2. Τα στοιχεία των θεματικών τομέων	51
• <i>Εποπτικός πίνακας</i>	52
α. Αναλυτική παρουσίαση	53
β. Πρακτική αξιοποίηση των θεματικών τομέων για την παραγωγή λόγου	58
• <i>Επισημάνσεις</i>	62
β. Στάδια συγγραφικής διαδικασίας-αναλυτική παρουσίαση	63
1η Ενότητα: Οδηγίες παραγωγής λόγου-η σημασία των ερωτημάτων του θέματος	65
1. Διαβάζω τις οδηγίες παραγωγής λόγου και επισημαίνω τα στοιχεία του παραγόμενου κειμένου	66
2. Η σημασία των ερωτημάτων για το παραγόμενο κείμενο	67
α. Θέματα/έννοιες και περιεχόμενο των ερωτημάτων	68
• <i>Τα θέματα που προτείνονται για συζήτηση είναι αφηρημένες έννοιες</i>	69
• <i>Πληροφορίες για τις έννοιες και παραγωγή λόγου</i>	70
β. Αριθμός και διατύπωση των ερωτημάτων/ζητούμενων τα ζητούμενα	71
• <i>Πώς αναγνωρίζω τον αριθμό των ζητούμενων/ερωτημάτων</i>	72
• <i>Πώς διατυπώνονται τα ζητούμενα/ερωτήματα (η γλώσσα των οδηγιών)</i>	72
γ. Τύποι ζητούμενων ανάλογα με το περιεχόμενο των ζητούμενων και τον τρόπο ανάπτυξης των παραγράφων	73
δ. Περιεχόμενο και τρόπος ανάπτυξης των παραγράφων	76

3. Ασκήσεις κατανόησης των θεμάτων παραγωγής λόγου	77
Γ' Λυκείου	77
Α' Λυκείου	80
Β' Λυκείου	83

2η Ενότητα: Πώς συγκεντρώνω, οργανώνω το υλικό μου και γράφω-παραδείγματα

• <i>Αριθμός ερωτημάτων και φάσεις εργασίας-εποπικός πίνακας</i>	85
1. Τύποι ερωτημάτων: προβλήματα «προς επίλυση» - εισαγωγή	86
α. Πώς αντιγράφω τα ζητούμενα/ερωτήματα του θέματος;	87
β. Πώς αναλύω τις έννοιες ανάλογα με το γένος τους	89
• <i>Γιατί είναι αναγκαία η ανάλυση των εννοιών</i>	89
• <i>Αναλύω τις έννοιες ανάλογα με το γένος τους-παραδείγματα</i>	90
2. Συγκεντρώνω το υλικό μου ανάλογα με το περιεχόμενο του ερωτήματος και τον αριθμό των εννοιών	95
• <i>Αριθμός των εννοιών στα ζητούμενα</i>	95
• <i>Τρόπος συγκέντρωσης του υλικού και ανάπτυξης των παραγράφων ανάλογα με το περιεχόμενο των ερωτημάτων</i>	99
3. Η θεωρία στην πράξη-παραδείγματα	100
A. Ερωτήματα διατύπωσης άποψης -αιτιολόγηση και συνδυασμός μεθόδων	100
A1. Συμφωνία ή διαφωνία με απόψεις που διατυπώνονται στα κείμενα	100
Παραδείγματα	101
ΙΕΠ κριτήριο 3 (δοκίμιο – απόψεις για τεχνολογία)	101
ΙΕΠ κριτήριο 1 (άρθρο -έμφυλα στερεότυπα)	106
A2. Άλλα ερωτήματα (με απαντήσεις που χρειάζονται αιτιολόγηση)	109
Παράδειγμα ΙΕΠ κριτήριο 4 (επιστολή-εφόδια των νέων και ο ρόλος του σχολείου)	109
A3. Ανασκευή απόψεων (αντίλογος/αιτιολόγηση και συνδυασμός μεθόδων)	114
Παράδειγμα: Θέμα η επιτυχία στις Πανελλήνιες εξετάσεις (ομιλία)	115
B. Ερωτήσεις για περιστατικά, φαινόμενα κ.λπ. (περιγραφή, εξήγηση, παραδείγματα)	119
Παράδειγμα-Νεανική εγκληματικότητα (άρθρο)	121
Γ. Ερωτήσεις για αιτίες, παράγοντες, τρόπους αντιμετώπισης, προϋποθέσεις	124
Γ1. Ερωτήματα για μία έννοια (αίτιο-αιτιατό)	124

Γ2. Ερωτήματα με δύο έννοιες (αίτιο-αιτιατό)	125
Παράδειγμα: ΙΕΠ κριτήριο 2 (άρθρο-πόλεμος και ο ρόλος της ιστορικής εκπαίδευσης)	126
• Προτεινόμενη ταξινόμηση των απαντήσεων κατά θεματικούς τομείς	132
• Προϋποθέσεις για τον εντοπισμό των κατάλληλων απαντήσεων	139
3η Ενότητα: Γράφω – η θεωρία στην πράξη	141
1. Πώς αναπτύσσω τις απαντήσεις μου ανάλογα με το περιεχόμενο των ερωτημάτων	141
Διδακτέα ύλη και ανάπτυξη παραγράφου-εποπτικός πίνακας	141
α. Αξιοποιούμε όσα μαθαίνουμε για τα δομικά στοιχεία της παραγράφου	142
β. Πώς διασφαλίζουμε τις αρετές της παραγράφου στα στάδια της συγγραφικής διαδικασίας	143
• Στο προσυγγραφικό στάδιο	143
• Στο συγγραφικό στάδιο	144
γ. Πώς επιλέγουμε τον τρόπο ανάπτυξης της παραγράφου	145
• Πώς αναπτύσσουμε τις απαντήσεις μας σε κάθε περίοδο της παραγράφου	146
• Πώς διασφαλίζουμε επαρκή ανάπτυξη και τεκμηρίωση	147
• Πώς αποφεύγουμε τις επαναλήψεις όταν αναφερόμαστε στο ίδιο θέμα	148
2. Τρόποι ανάπτυξης των παραγράφων ανάλογα με το περιεχόμενο των ερωτημάτων - παραδείγματα	150
α. Παράγραφοι περιγραφής (ορισμός, διαίρεση, σύγκριση-αντίθεση, συνδυασμός μεθόδων)	150
α1. Ορισμός και διαίρεση (περιγραφή/ εξήγηση εννοιών ανάλογα με το γένος τους)	150
α2. Σύγκριση-αντίθεση	154
α3. Παραδείγματα-γενικές αλήθειες	156
β. Παράγραφοι αιτιολόγησης	157
β1. Αίτιο-αιτιατό ζητούμενα αιτίες, παράγοντες, αποτελέσματα, τρόποι αντιμετώπισης, προϋποθέσεις	157
β2. Αιτιολόγηση άποψης, επιχειρήματα.....	160
β3. Ανασκευή άποψης	162
• Γλωσσική διατύπωση επιχειρημάτων	163

3. Τα εξωτερικά και επικοινωνιακά χαρακτηριστικά των κειμένων που συντάσσουμε	166
α. Γλωσσικό και υφολογικό επίπεδο	166
• Γιατί οι μαθητές δυσκολεύονται να διατηρώσουν τις σκέψεις τους	168
• Η σημασία του γλωσσικού και υφολογικού επιπέδου στην αξιολόγηση	168
β. Πρόλογος-επικοινωνιακό πλαίσιο	170
• Εποπτικός πίνακας	170
• Παραδείγματα	172
• Ιδέες προλόγου και επιλόγου	176
γ. Κειμενικά είδη- γλώσσα-ύφος	177
• Εποπτικός πίνακας και γλωσσικές επιλογές	178
γ1. Δοκίμιο	180
γ2. Άρθρο	184
γ3. Ομιλία	190
γ4. Επιστολή	198
γ. Παραδείγματα για Α', Β', και Γ' τάξη	209
Α' και Γ' τάξη	210
1. Ο παιδαγωγικός ρόλος του γέλιου-ομιλία	210
2. Ο διάλογος «κλειδί «για τη δημοκρατική διαπαιδαγώγηση-ομιλία	214
3. Εφηβεία και αυθεντικότητα-άρθρο	220
Β' και Γ' τάξη	225
1. Παράγοντες που καλλιεργούν τα στερεότυπα –ομιλία στη βουλή των εφήβων	225
2. Κριτήρια επιλογής επαγγέλματος	230
3. Δημιουργική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου-άρθρο	233
Γ' τάξη	237
1. Γιατί πρέπει να στηρίζονται εκδηλώσεις που βοηθούν όσους συνανθρώπους μας το έχουν ανάγκη-άρθρο	237
2. Η συμβολή της ανθρωπιστικής εκπαίδευσης στην καλλιέργεια ανθρωπιστικής συνείδησης-άρθρο	241
3. Ο ρόλος του επιστήμονα σήμερα-ομιλία (περιγραφή και αιτιολόγηση)	246

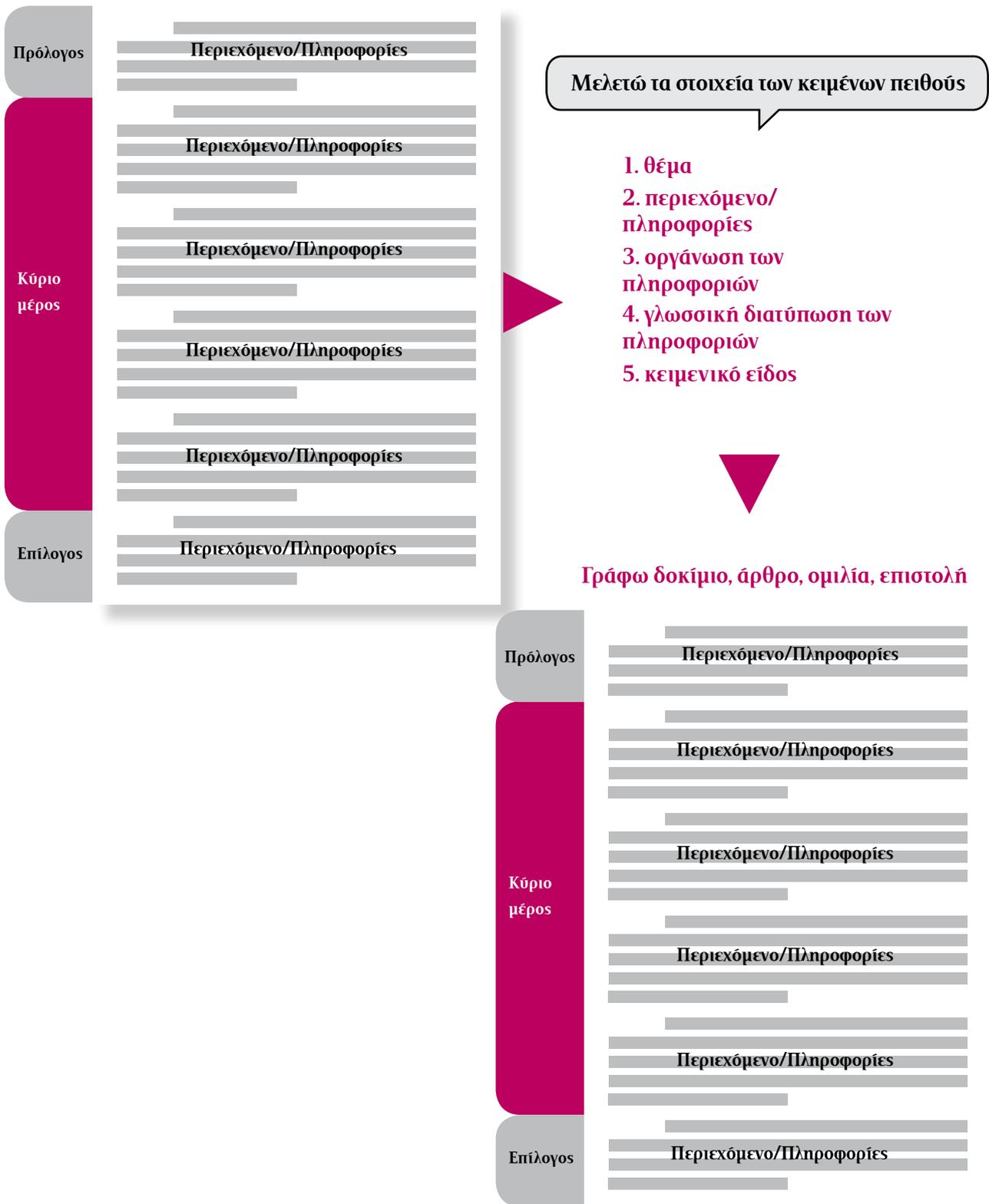
δ. Ορισμοί εννοιών κατά θεματικές ενότητες όλων των τάξεων	251
1. Θεματικοί τομείς - Ορισμοί εννοιών κατά θεματικούς τομείς	252
• Άνθρωπος-χαρακτηριστικά	252
• Παράγοντες διαμόρφωσης της προσωπικότητας του ανθρώπου	253
• Κοινωνικό περιβάλλον	254
• Πολιτισμός	255
• Ηθική-Κοινωνικές αξίες	257
2. Θέματα κατά τάξεις - Ορισμοί εννοιών κατά θεματικές ενότητες των τάξεων	258
Α' Λυκείου	258
• Γλώσσα-επικοινωνία	259
• Νέοι - Γ' ηλικία	262
• Χάσμα γενεών-αγάπη-φιλία	262
• Πρότυπα-είδωλα-μόδα	263
• Υγεία-διατροφή-αθλητισμός	264
• Αστείο-κωμικό-γέλιο	266
Β' Λυκείου	268
• Πληροφόρηση-παραπληροφόρηση-ΜΜΕ	270
• Εργασία-εξειδίκευση	270
• Διαφήμιση-υπερκατανάλωση	273
• Ελεύθερος χρόνος-ψυχαγωγία	275
• Τέχνη-κριτική της τέχνης	276
• Κριτική-αυτοκριτική-αυτογνωσία	278
• Στερεότυπα-ρατσισμός	279
Γ' Λυκείου	281
• Γνώση-εκπαίδευση-παιδεία	286
• Επιστήμη-τεχνολογία	288
• Ανθρώπινα δικαιώματα-ανθρωπισμός	289
• Παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων-βία	290

- Φυσικό περιβάλλον-τουρισμός290
- Πολιτική-δημοκρατία291
- Ελλάδα-εθνικοί πολιτισμοί294
- Διεθνής κοινότητα-διακρατικές σχέσεις295
- Υπερεθνικοί οργανισμοί-Ενωμένη Ευρώπη296

Πηγές299

3. Πώς γίνονται συντάκτες κειμένων πειθούς

Εποπτικός πίνακας

2. Διαδικαστικό μοντέλο παραγωγής λόγου

Ενέργειες	Σκοπός
Προσυγγραφικό στάδιο	
<p>1. Πριν... το διάγραμμα Στη φωτοτυπία <i>Διαβάζω της οδηγίες παραγωγής λόγου και εντοπίζω:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • το επικοινωνιακό πλαίσιο • τον αριθμό των ζητούμενων • το όριο των λέξεων για να προσδιορίσω τον αριθμό των παραγράφων 	<p>Ως προς το επικοινωνιακό πλαίσιο να επιλέξω το κατάλληλο γλωσσικό και υφολογικό επίπεδο ανάλογα με το γραμματειακό είδος.</p> <p>Ως προς τη δομή να οργανώσω της θεματικές ενότητες, να διασφαλίσω ισορροπία ανάπτυξη</p> <p>Ως προς την έκταση να τηρήσω το όριο των λέξεων</p>
<p>2. Στο πρόχειρο Συγκεντρώνω το υλικό μου</p> <p>α. Αντιγράφω κάθε ζητούμενο (αν είναι 1 ή 2)</p> <p>β. Αναλύω τις έννοιες κάθε ζητούμενου/ερωτήματος</p> <p>γ. Επιλέγω τα στοιχεία του/των κειμένου/ων (Αφηγήσεις, μαρτυρίες, συνεντεύξεις, δημοσιογραφικά άρθρα, πληροφοριακά κείμενα με εικόνες) που θεωρώ ότι μπορούν να αξιοποιηθούν στο κείμενο</p> <p>Τα στοιχεία αυτά ανάλογα με το περιεχόμενο των ζητούμενων μπορεί να είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Απόψεις σχετικές με ένα θέμα/πρόβλημα κ.λπ. • Συμπεράσματα • Επιχειρήματα • Τεκμήρια (αλήθειες, γεγονότα επίκαιρα ή ιστορικά, στατιστικά στοιχεία, παραδείγματα, πορίσματα ερευνών) • Αυθεντίες • Αιτίες ενός προβλήματος • Συνέπειες και προτάσεις για την επίλυσή του • Διιστάμενες/αντιφατικές απόψεις <p>δ. Ανάλογα με το περιεχόμενο του ζητούμενου σκέφτομαι και βρίσκω τις κατάλληλες απαντήσεις</p> <p>ε. κάνω διάγραμμα, δηλαδή ταξινομώ τις απαντήσεις μου σε κάθε παράγραφο ενσωματώνοντας τα στοιχεία του κειμένου σε όποιο σημείο έχουν θεματική συνάφεια.</p>	<p>Ως προς το περιεχόμενο να εντοπίσω της κατάλληλες απαντήσεις για κάθε ζητούμενο/ερώτημα</p> <p>Ως προς την Οργάνωση</p> <ul style="list-style-type: none"> • ισορροπία ανάπτυξη των ζητούμενων • ενότητα και αλληλουχία (βασικές αρετές για τη συνεκτικότητα της παραγράφου)

Ενέργειες	Σκοπός
Συγγραφικό στάδιο	
<p>3. Στο τετράδιο Γράφω</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Φροντίζω τα εξωτερικά χαρακτηριστικά του κειμένου 2. Επιλέγω τα κατάλληλα εκφραστικά μέσα ανάλογα με το κειμενικό είδος. 3. Επιλέγω τον κατάλληλο τρόπο οργάνωσης της παραγράφου ανάλογα με το περιεχόμενο του ζητούμενου 	<p>Ως προς την έκφραση διασφαλίζω την καταλληλότητα ύφους</p> <p>Ως προς το περιεχόμενο, την οργάνωση και τη συνοχή Διασφαλίζω τις αρετές της παραγράφου και -κυρίως- επαρκή ανάπτυξη και επιχειρηματολογία</p>
Μετασυγγραφικό στάδιο	
<p>4. Ελέγχω το κείμενό μου</p>	

3. Η μεθοδολογία στην πράξη - παράδειγμα (άρθρο)

1. Διαβάζω τις οδηγίες παραγωγής λόγου και εντοπίζω στα κείμενα τα στοιχεία που σχετίζονται με το ερώτημα του θέματος.

«Σε ένα άρθρο σου για τη σχολική εφημερίδα να εκφράσεις την συμφωνία ή διαφωνία σου με τις απόψεις που διατυπώνονται στα κείμενα αναφοράς. (350-400 λ.)»

Κείμενο Ι: Γιατί δεν είμαι στο instagram;
(27-8-2018 Καθημερινή, ΠΑΥΛΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ)

Για να εξηγήσω γιατί αποστρέφομαι το instagram, θα πρέπει πρώτα να μιλήσω για το facebook. Προ ημερών, το facebook με ενημέρωσε ότι έκλεισαν δέκα χρόνια από τότε που έφτιαξα το προφίλ μου. Προτού παραφρονήσω σκεπτόμενος τις χιλιάδες ώρες που έχω χάσει στον υπολογιστή και στο κινητό μου μπροστά στο συγκεκριμένο αυτό μέσο κοινωνικής δικτύωσης, προσπάθησα να θυμηθώ τις ημέρες του 2008 που μπήκα στο facebook, πιστεύοντας ότι χάρη στην επαναστατική αυτή τεχνολογία θα πολλαπλασιάσω τις πιθανότητες για μοιραίες γνωριμίες. Ενθουσιώδης τριανταπεντάρης καθώς ήμουν, σκεφτόμουν ότι, για να κάνεις 100 σπουδαίες γνωριμίες (!) μέσα από παρέες, χρειάζονται πάνω από πενήντα χρόνια καθημερινών εξόδων –κάτι πρακτικά αδύνατον!– ενώ με τη στοχευμένη δράση που εξασφαλίζει το θαυματουργό facebook γλιτώνεις εκατομμύρια ώρες πλήξης στα υπερεκτιμημένα μπαράκια της πρωτεύουσας, προτού απορρίψεις το 99,99% της ανθρωπότητας.

Γρήγορα προσγειώθηκα στη συνειδητοποίηση ότι αυτές οι «μοιραίες» επαφές αποδεικνύονται ακόμα περισσότερο ανώφελες από τις λίγες ταπεινές γνωριμίες της πραγματικής ζωής. Άλλωστε, στην Αθήνα της τελευταίας δεκαετίας έχουν αυξηθεί σε ενοχλητικό βαθμό οι άνθρωποι των οποίων η σχέση με την πραγματικότητα σφραγίζεται από κάθε λογής διαταραχές. Η δεύτερη συνειδητοποίηση είναι ότι η ενασχόληση με το facebook ισοδυναμεί με την εθιστική αναζήτηση της στιγμιαίας επιβεβαίωσης. Αντί να πάρεις επιβεβαίωση (δηλαδή έκκριση νιοπαμίνης στον εγκέφαλο) χτίζοντας πραγματικές σχέσεις ή δημιουργώντας κάτι δύσκολο και στέρεο με τη δουλειά σου, μπαίνεις στο facebook, πετάς μια χαζομάρα και έρχεται αμέσως η επιβεβαίωση (like) και η διάδραση (comments). Μετά από λίγο καιρό, όχι μόνο στομώνει το μυαλό από την τόση χαζομάρα, αλλά φλομώνει και από τη στοχευμένη διαφήμιση, αφού το facebook έχει ήδη πουλήσει το προφίλ σου σε κάθε λογής διαφημιζομένους. «Όταν κάτι είναι δωρεάν, τότε το εμπόρευμα είσαι εσύ», λένε οι αναλυτές του internet και έχουν απόλυτο δίκιο.

Η εμπειρία του facebook, από το οποίο ομολογώ ότι δεν έχω καταφέρει να ξεκολλήσω εντελώς, με έκανε να αποφύγω συστηματικά οποιαδήποτε σχέση με το instagram. Τι είναι το instagram; Όπως έχω καταλάβει, είναι ένα facebook χωρίς κουβεντολόι, μόνο με φωτογραφίες, μόνο με φρέσκο μικροαστικό ναρκισσισμό. Μια καλύτερα καλυμμένη ιστοσελίδα γνωριμιών (μου λένε ότι γίνεται χαμός στα μηνύματα...), που σε συνδυασμό με το facebook και το twitter καταλήγει να υποκαθιστά την πραγματική ζωή. Ζεις εγκλωβισμένος μέσα στα σκουπίδια της Σίλικον Βάλεϊ, μέσα σε συστήματα βιολογικού και ψυχολογικού εθισμού που συγκρίνονται από τους ειδικούς με το κάπνισμα και τα ναρκωτικά (!), μέσα σε μηχανισμούς που παρακολουθούν τη ζωή μας (βάλε μέσα και το Google) και τη μοσοπουλάνε σε διαφημιστές και σε πολιτικούς απαιεώνες όπως ο Τραμπ, οι Άγγλοι του Brexit και άλλοι πο

κοντά σ' εμάς... Στη συνέχεια μας περιλαβαίνουν κάθε λογής τrol και μας παγιδεύουν με στοχευμένα ψυχολογικά δόκανα, προκειμένου να κατευθύνουν όχι μόνο την καταναλωτική μας δυναμική, αλλά και τις πολιτικές μας επιλογές.

Όσο για τις «μοιραίες γνωριμίες», σύντομα καταλαβαίνεις ότι ισχύει το εξής: Η γνωριμία, φιλική ή ερωτική, στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης προϋποθέτει ότι τα πρόσωπα που θα γνωριστούν αφιερώνουν αρκετό χρόνο στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (γιατί, αλλιώς, πώς θα γνωριστούν;). Όμως, η αφιέρωση χρόνου στα social media συνήθως είναι σύμπτωμα ότι κάτι δεν πάει καλά. Μόλις γνωρίσεις δηλαδή το «αστέρι του instagram», θα αρχίσεις να υποψιάζεσαι τις διαταραχές που κουβαλάει. Εν ολίγοις, μέσα από το instagram και τα άλλα sites θα κάνεις κάμποσες γνωριμίες, που θα είναι στην καλύτερη περίπτωση κωμικοτραγικές και στη χειρότερη πραγματικά μοιραίες, ενώ θα έχεις σπαταλήσει πάνω από δύο ώρες την ημέρα, δηλαδή πάνω από έναν μήνα τον χρόνο.

Κείμενο II: Τσιτσιπιάς: Γι' αυτό έφυγα από τα social media
(To BHMA Team, 08.09.2019)

Ο Στέφανος Τσιτσιπιάς αποφάσισε να προχωρήσει σε μία ανατρεπτική κίνηση, βάζοντας στον... πάγο όλους τους λογαριασμούς που διατηρεί στα social media. Μια κίνηση, που θα τον βοηθήσει να... απεμπλακεί από τον πλασματικό κόσμο των social media και θα τον βοηθήσει να «καθαρίσει» το μυαλό του και να επιστρέψει σύντομα σε υψηλές πτήσεις και σπουδαίες επιτυχίες.

Λίγες ώρες μετά τα βίντεο που κυκλοφόρησαν στο διαδίκτυο και τον έδειχναν να σβήνει τις εφαρμογές του σε Facebook, Twitter, Instagram και Messenger, ο Στέφανος Τσιτσιπιάς μίλησε για την απόφασή του, αποκαλύπτοντας τους λόγους που τον οδήγησαν σε αυτή την πράξη.

«Ο λόγος που αποφάσισα να το κάνω αυτό είναι για να ανανεωθώ, να έρθω πιο κοντά με ανθρώπους που μετράνε για μένα και όχι να είμαι συγκεντρωμένος σε ανθρώπους που δε γνωρίζω, σε ανθρώπους που δεν έχουμε κάποια σχέση.

Κάνοντάς το αυτό θα έχω περισσότερο χρόνο για τους αγαπημένους μου ανθρώπους, τους ανθρώπους για τους οποίους νοιάζομαι περισσότερο. Δε νομίζω να το μετανιώσω, γιατί είναι σαν απεξάρτηση... είναι απεξάρτηση.

Είμαι σίγουρος πως θα με κάνει να αισθανθώ καλύτερα, θα μείνω έκπληκτος αν δεν συμβεί αυτό. Δε ζούμε τις στιγμές και αυτό είναι που με τρομάζει – θέλω να είμαι παρών».

Δείτε τη σχετική ανάρτηση του Στέφανου στο twitter για τον αυτοαποκλεισμό του: «Είμαι εκτός, ίσως τα πούμε ξανά σε έναν μήνα ή σε ένα χρόνο. Αντίο παιδιά», έγραψε χαρακτηριστικά ο 21χρονος.

2. Συγκεντρώνω και οργανώνω το υλικό μου.

α. **Αντιγράφω την ερώτηση για να καταλήξω σε απάντηση:**
Η συμμετοχή στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης έχει θετικά ή αρνητικά αποτελέσματα;

β. **Αναλύω την έννοια**
 Facebook (κοινοποιήσεις και σχόλια, διάδραση, πληροφορίες, Φωτογραφίες, νέα, ειδήσεις κ.λπ.) Twitter, instagram (φωτογραφίες, ιστοσελίδα γνωριμιών), Messenger (προσωπικά μηνύματα, ανταλλαγή φωτογραφιών, εικόνων, κοινοποιήσεις)

& **Συγκεντρώνω το υλικό μου**
 Καταγράφω τα στοιχεία από τα κείμενα

Κείμενο I

- Χάσιμο χιλιάδων ωρών
- Ανώφελες επαφές
- Στιγμαία επιβεβαίωση με δημοσιεύσεις ανούσιες
- Θολώνει το μυαλό
- Από διαφημίσεις
- Εθισμός
- Εκμετάλλευση προσωπικών δεδομένων για εμπορικούς και πολιτικούς σκοπούς
- Κατευθύνουν καταναλωτικές και πολιτικές επιλογές
- Υποκαθιστά την πραγματική ζωή
- Κωμικοτραγικές γνωριμίες

Κείμενο II

- Πλασματικός ο κόσμος των media
- Όχι αρκετή επαφή με κοντινούς ανθρώπους
- Δεν ζούμε τις στιγμές

& Σκέφτομαι και καταγράφω άλλες απόψεις

- Αυτοπεριορισμός
- Σχέσεις με ομάδες και άτομα που έχουμε κοινά ενδιαφέροντα
- Διατήρηση σχέσεων με φίλους που βρίσκονται μακριά ή στο εξωτερικό
- Ενημέρωση για κινδύνους
- Δεν συγκρίνεται με την πραγματική ζωή
- Λίγος χρόνος με οικογένεια και αγαπημένα πρόσωπα
- Άλλες δραστηριότητες

Καταλήγω:

Θεωρώ ότι η συμμετοχή στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης προσφέρει πολλά θετικά στον χρήστη, όταν γίνεται με μελογοισμένη χρήση και όχι κατάχρηση

Υ.

Οργανώνω το διάγραμμα-ταξινομή τις απαντήσεις μου σε κάθε παράγραφο

Πρόλογος

Αναφορά στα Μέσα κοινωνικής δικτύωσης-ιντερνετ και τη γενιά Z

Αναφορά στις επιφυλάξεις και σε δημοσιεύματα με αρνητική στάση.

1η παράγραφος

Επικοινωνία-δημιουργία σχέσεων

2η παράγραφος

Εξοικονόμηση χρόνου και χρημάτων, ψυχαγωγία

3η παράγραφος

Αντίλογος-κίνδυνοι επιφυλάξεις

Επίλογος

Ανακεφαλαίωση-θέση

3. Γράφω στο τετράδιο: -Κειμενοποιώ τις σημειώσεις μου

Λαμβάνω υπόψη μου τις οδηγίες παραγωγής λόγου (επικοινωνιακό πλαίσιο και περιεχόμενο ερωτημάτων)

- ✓ Κειμενικός τύπος -άρθρο
- ✓ Επιλέγω τίτλο που να προσελκύει την προσοχή των συμμαθητών μου
- ✓ Οργανώνω και περιεχόμενο/ανάπτυξη παραγράφων
- ✓ Οργανώνω τον πρόλογο με γλωσσικές επιλογές ανάλογα με το σχολικό άρθρο και τους συμμαθητές και περιεχόμενο τέτοιο ώστε να αναφέρεται στα κείμενα αναφοράς και να προϊδεάζει για το θέμα και το περιεχόμενο ανάλογα με το ερώτημα
- ✓ Αναπτύσσω σε κάθε παράγραφο τους ισχυρισμούς/απόψεις μου σε ολοκληρωμένες προτάσεις με τα κατάλληλα επιχειρήματα, αλήθειες, παραδείγματα και άλλα τεκμήρια επιλέγοντας τους κατάλληλους δείκτες συνοχής.
- ✓ Ενσωματώνω μετασχηματίζοντας γλωσσικά τα στοιχεία των κειμένων αναφοράς
- ✓ Γλώσσα-ύφος-επικοινωνιακός σκοπός
- ✓ Αξιοποιώ όσα διδάσκομαι για την γλώσσα της επιχειρηματολογίας και τη γλώσσα του άρθρου
- ✓ Προσαρμόζω το γλωσσικό και υφολογικό επίπεδο ανάλογα με το μέσον δημοσίευσης (σχολική εφημερίδα) και τους αναγνώστες (συμμαθητές)-επομένως, ύφος οικείο, απλό!

Διάγραμμα

Μέσα κοινωνικής δικτύωσης και γενιά Z

Τίτλος: Social media και γενιά Z

Κειμενοποιώ τις σημειώσεις

Τα τελευταία χρόνια το θέμα που απασχολεί έντονα την κοινή γνώμη είναι η σχέση των νέων με τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Οι περισσότερες απόψεις που διατυπώνονται-κυρίως από τους μεγαλύτερους σε ηλικία-είναι αρνητικές. Τι έχει να πει, όμως, γι' αυτά, η γενιά Z η πρώτη γενιά χωρίς προϊτερνετική ζωή, η οποία γεννήθηκε και μεγάλωσε με τα «έξυπνα» τηλέφωνα και δεν γνωρίζει πώς είναι να ζεις χωρίς social media; (66)

Επικοινωνία
με φίλους
Αποτελέσματα

Ειδικά, εμείς οι μαθητές, που έχουμε ελάχιστο χρόνο να διαθέσουμε σε συναντήσεις με φίλους και αγαπημένα πρόσωπα, δεν μπορούμε να διανοηθούμε τη ζωή μας χωρίς τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης. Το facebook, το messenger, το instagram είναι κυριολεκτικά «ο αγαπημένος τόπος συνάντησης» είναι η μοναδική διέξοδος από την καθημερινή ρουτίνα και «εξοδος» στον πραγματικό κόσμο. Με τους πραγματικούς αλλά και με τους διαδικτυακούς μας φίλους μοιραζόμαστε τα νέα μας, φωτογραφίες από ταξίδια σε μαγευτικούς προορισμούς, μουσική, ενδιαφέροντα βιβλία, προβληματισμούς για την πολιτική επικαιρότητα, ανταλλάσσουμε ιδέες και πολλές φορές δημιουργούμε ισχυρούς δεσμούς φιλίας με αξιόλογα άτομα που δεν μπορούμε να βρούμε στον περιορισμένο προσωπικό μας κύκλο. (104)

Εξοικονόμηση χρόνου
και χρημάτων

Οποσδήποτε, αυτή η επικοινωνία δεν μπορεί να συγκριθεί με τη ζεστασιά και την αλληλεπίδραση μιας οικογενειακής συγκέντρωσης ή της φιλικής παρέας. Η ψυχαγωγία που προσφέρει δεν μπορεί να συγκριθεί με την βιωματική συμμετοχή σε δραστηριότητες αθλητικές, καλλιτεχνικές κ.α. Ωστόσο, στη σημερινή εποχή που λόγω πολλαπλών υποχρεώσεων ο ελεύθερος χρόνος είναι «είδος προς εξαφάνιση» και λόγω οικονομικής δυσχέρειας οι ευκαιρίες για διασκέδαση και ταξίδια έχουν περιοριστεί απελπιστικά, τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης προσφέρουν πολλές εναλλακτικές και καλύπτουν αυτές τις ανάγκες του ανθρώπου. Σκεφθείτε: τι ευκαιρίες έχουν όσοι κατοικούν σε απομακρυσμένες περιοχές, όσοι είναι για κάποιο λόγο καθηλωμένοι στο σπίτι ή στο κρεβάτι; (100)

Κίνδυνοι
Επιφυλάξεις
αντίλογος

Δεν μπορούμε, όμως, να αγνοήσουμε τις προειδοποιήσεις των ειδικών για τον κίνδυνο του εθισμού στο διαδίκτυο που θεωρείται ισχυρότερος από τον εθισμό στα ναρκωτικά και προκαλεί ψυχοσωματικές βλάβες. Δεν μπορούμε να αγνοήσουμε τον κίνδυνο εκμετάλλευσης των προσωπικών μας δεδομένων για οικονομικούς και πολιτικούς σκοπούς. Τέλος, δεν μπορούμε να αγνοήσουμε την τάση πολλών χρηστών (όλων των ηλικιών) να αναζητούν την επιβεβαίωση στα θετικά σχόλια και τα ανούσια likes αντί να προσπαθούν να αντλούν ικανοποίηση από ουσιαστικές προσωπικές σχέσεις, την αυτοβελτίωσή τους και άλλες δημιουργικές δραστηριότητες. (86)

Ανακεφαλαίωση

Θέση

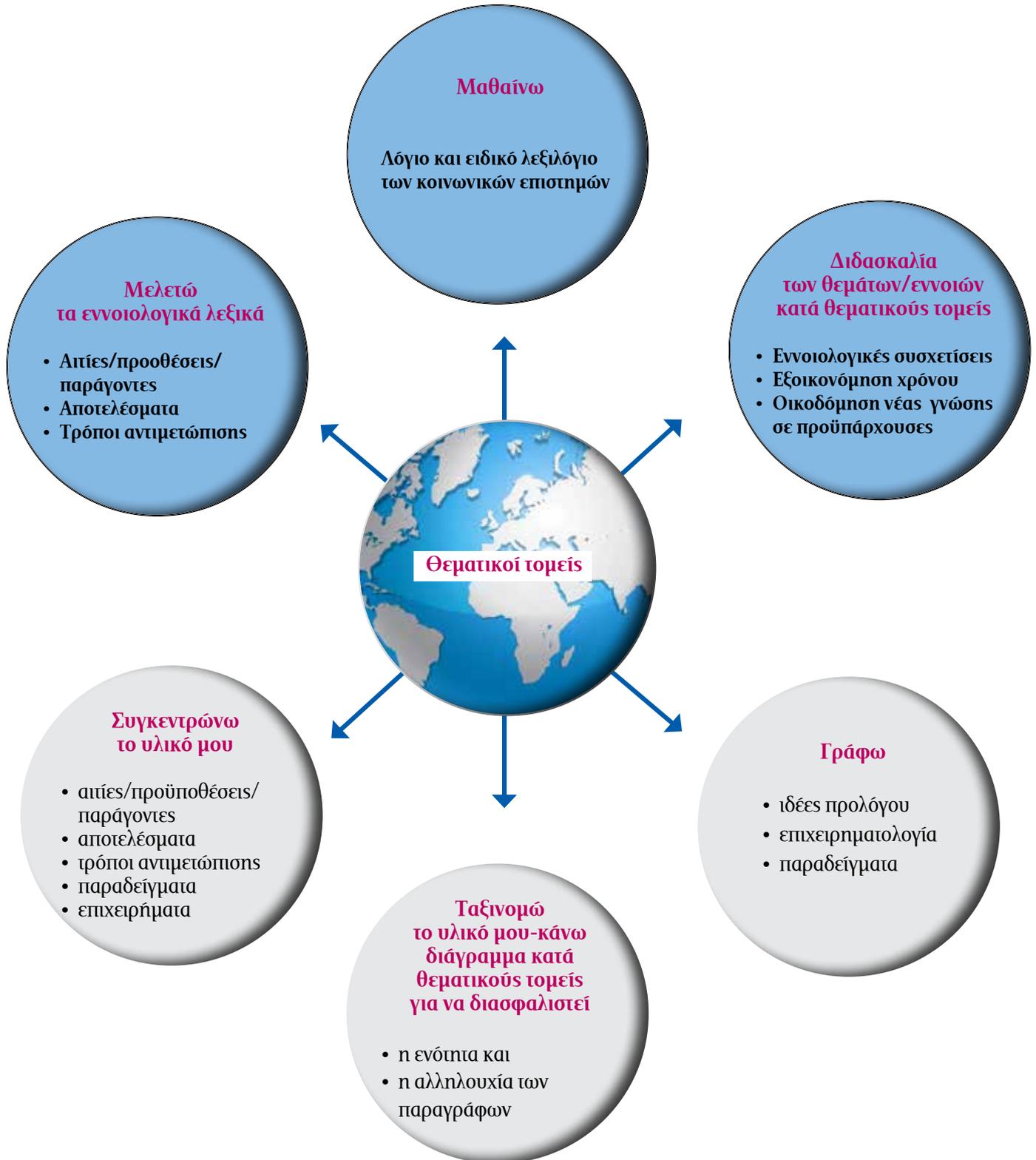
Όπως κάθε νόμισμα έχει δύο όψεις έτσι και η ενασχόληση με τα Μέσα κοινωνικής δικτύωσης έχει τη θετική και τη σκοτεινή της πλευρά. Η γενιά Z, μπορεί να υποκύπτει στη γοητεία των «έξυπνων κινητών» που έχουν γίνει προέκταση του χεριού τους, αλλά πολλοί νέοι-όπως προκύπτει από έρευνες- είναι υποψιασμένοι πλέον για τους κινδύνους. «Είναι στο χέρι μας» λοιπόν (κυριολεκτικά και μεταφορικά) να λαμβάνουμε τα απαραίτητα μέτρα για να μη γινόμαστε θύματα εκμετάλλευσης της εμπορικής και πολιτικής προπαγάνδας. Είναι στο χέρι μας η επιλογή του τρόπου με τον οποίο θα διαθέτουμε τον ελεύθερο χρόνο μας. Και, σίγουρα γνωρίζουμε ότι κανένας εικονικός κόσμος δεν συγκρίνεται με την φυσική και κοινωνική πραγματικότητα. (110)

Μαθητικό γραπτό

1. Προϋποθέσεις παραγωγής κειμένων

<p>α. Να γνωρίζουμε τις ιδιότητες των λέξεων/εννοιών</p>	<p>Σκοπός</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Σύντομος ορισμός 2. Ιδιότητες της έννοιας 3. Σύγκριση/διασαφήσεις με άλλες έννοιες με τις οποίες πιθανόν συγγέεται 4. Μορφές/είδη της έννοιας 5. Ιστορική αναδρομή (αν η έννοια εμφανίζεται σε προγενέστερες εποχές). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Να αναλύουμε κάθε έννοια του ζητούμενου 2. Να βρίσκουμε απαντήσεις -για τα ζητούμενα περιγραφής -και για τα ζητούμενα με δύο έννοιες 3. Να εντοπίζουμε επιχειρήματα 4. Να εντοπίζουμε αιτίες και τρόπους αντιμετώπισης
<p>β. Να γνωρίζουμε τους τομείς συλλογικής δράσης-συμπεριφοράς του ανθρώπου</p>	<p>Σκοπός</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Στην οικογένεια 2. Στο σχολείο 3. Στην εργασία 4. Στους φίλους-παρέα 5. Στους συνανθρώπους/κοινωνικές ομάδες 6. Στον αθλητισμό 7. Στην πολιτική 8. Στη γνώση 9. Στην παράδοση 10. Στα μνημεία 11. Στην ψυχαγωγία κ.λπ. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Να εντοπίζουμε απαντήσεις σε ζητούμενα αναφορικά με περιστατικά και εκδηλώσεις φαινομένων 2. Να εντοπίζουμε τεκμήρια -Παραδείγματα -Εμπειρικές αλήθειες -Εποπτείες των αισθήσεων
<p>γ. Να γνωρίζουμε τους θεματικούς τομείς</p>	<p>διότι στους θεματικούς τομείς</p>
<p>Δηλαδή γνώσεις γενικής παιδείας για</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. τον άνθρωπο 2. το κοινωνικό περιβάλλον 3. το πολιτισμικό περιβάλλον 4. το φυσικό περιβάλλον και δομημένο περιβάλλον 5. τη διεθνή κοινότητα 	<ol style="list-style-type: none"> 1. εντοπίζουμε απαντήσεις σε ζητούμενα αναφορικά με: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Αιτίες</i> • <i>Προϋποθέσεις</i> • <i>Παράγοντες</i> • <i>Συνθήκες</i> • <i>Αποτελέσματα</i> • <i>Τρόπους αντιμετώπισης</i> • <i>Περιστατικά, παραδείγματα</i> • <i>Φαινόμενα/εκδηλώσεις</i> • <i>Μορφές εννοιών ή φαινομένων</i> 2. διατυπώνουμε με χρήση γενικότερου όρου τις απαντήσεις στη θεματική πρόταση 3. επιλέγουμε ιδέες προλόγου (για εισαγωγή από το γενικό στο ειδικό) 4. αξιοποιούμε το ειδικό λεξιλόγιο των κοινωνικών επιστημών και τα κατάλληλα ρήματα που δηλώνουν αιτίες, αποτελέσματα κ.λπ.

β. Πρακτική αξιοποίηση των θεματικών τομέων στην παραγωγή λόγου

γ. Τύποι Ζητούμενων ανάλογα με το περιεχόμενο των ερωτημάτων και τον τρόπο ανάπτυξης των παραγράφων

A. Ζητούμενα/ερωτήματα-διατύπωση απόψεων (αιτιολόγηση και συνδυασμός μεθόδων)

A1. Ερωτήματα συμφωνίας ή διαφωνίας

- ✓ Αξιοποιώντας δημιουργικά τις πληροφορίες (π.χ. επιχειρήματα, ιδέες, εκφράσεις κ.ά.) από το κείμενο ή τα κείμενα αναφοράς με την ιδιότητά σας ως μαθητές/μαθήτριες να αναπτύξετε τις απόψεις σας σχετικά Το κείμενό σας να έχει τη μορφή άρθρου το οποίο θα δημοσιευτεί στο περιοδικό του σχολείου σας (γύρω στις 350 λέξεις).
- ✓ Ο αρθρογράφος υποστηρίζει τη θέση ότι Εσείς συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τη θέση αυτή; Να υποστηρίξετε τη γνώμη σας σε ένα κείμενο 350 λέξεων, το οποίο θα έχει τη μορφή διαδικτυακής επιστολής προς αυτόν.

A2. Ερωτήματα ολικής αγνοίας

- ✓ Ποια η γνώμη σου σχετικά με την άποψη που διατυπώνεται από πολλούς σήμερα ότι ο άνθρωπος είναι όσο ποτέ άλλοτε ελεύθερος να αποφασίζει και να επιλέγει στη ζωή του όσα ο ίδιος επιθυμεί;
- ✓ Η ευγένεια είναι έμφυτη ή επίκτητη αρετή;
- ✓ Ποιο είναι το σημαντικότερο πρόβλημα στο σχολείο κατά τη γνώμη σου;

A3. Άλλα ερωτήματα

- ✓ Να αναπτύξετε τις απόψεις σας για την κατάργηση της θανατικής αναφερόμενοι παράλληλα στα επιχειρήματα εκείνων που υποστηρίζουν τη διατήρησή της.
- ✓ Ποιες αρετές πρέπει να έχει ο δημοκρατικός πολίτης;
- ✓ Γιατί είναι αναγκαίο η επιστήμη να βρίσκεται στην υπηρεσία του ανθρώπου;
- ✓ Να παρουσιάσετε στους συμμαθητές σας τα κριτήρια που θεωρείτε βασικά για την επιλογή επαγγέλματος

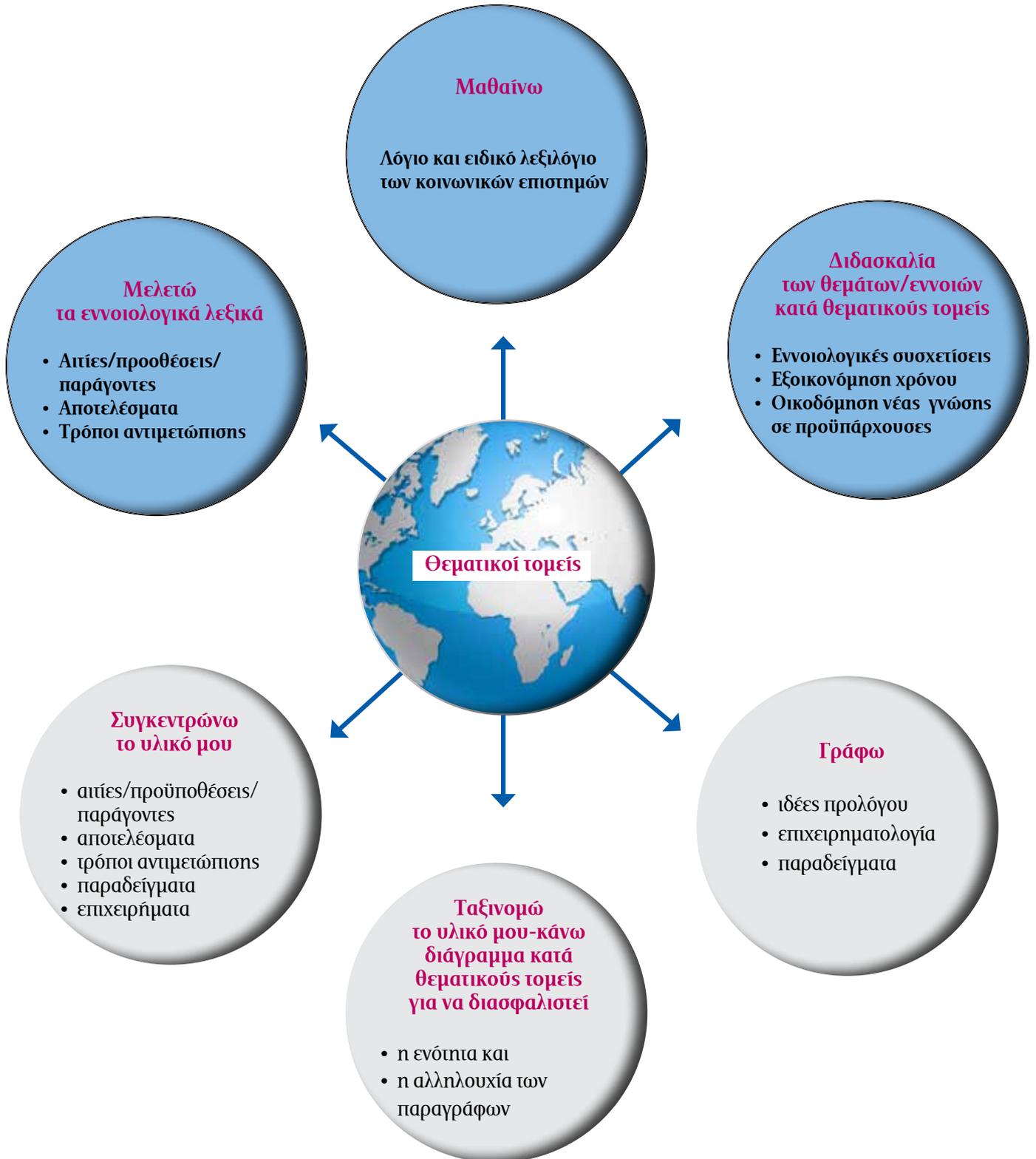
B. Ζητούμενα/ερωτήματα αναφορικά με περιστατικά και συμπεριφορές (συνδυασμός μεθόδων: περιγραφή, εξήγηση, παραδείγματα, σύγκριση αντίθεση)

- Να αναφερθείτε **στα περιστατικά βίας** που εκδηλώνονται στη σύγχρονη εποχή
- Να αναφέρετε **περιστατικά ανιδημοκρατικής συμπεριφοράς**
- Ποια είναι **τα χαρακτηριστικά** ενός μορφωμένου ανθρώπου
- Ποιες είναι **οι διαφορές** του γραπτού και προφορικού λόγου;
- Ποια είναι **τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα** των ΜΜΕ
- Ποια **είναι η στάση** της κοινωνίας και της πολιτείας απέναντι στα μνημεία;

1. Προϋποθέσεις παραγωγής κειμένων

<p>α. Να γνωρίζουμε τις ιδιότητες των λέξεων/εννοιών</p>	<p>Σκοπός</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Σύντομος ορισμός 2. Ιδιότητες της έννοιας 3. Σύγκριση/διασαφήσεις με άλλες έννοιες με τις οποίες πιθανόν συγγέεται 4. Μορφές/είδη της έννοιας 5. Ιστορική αναδρομή (αν η έννοια εμφανίζεται σε προγενέστερες εποχές). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Να αναλύουμε κάθε έννοια του ζητούμενου 2. Να βρίσκουμε απαντήσεις -για τα ζητούμενα περιγραφής -και για τα ζητούμενα με δύο έννοιες 3. Να εντοπίζουμε επιχειρήματα 4. Να εντοπίζουμε αιτίες και τρόπους αντιμετώπισης
<p>β. Να γνωρίζουμε τους τομείς συλλογικής δράσης-συμπεριφοράς του ανθρώπου</p>	<p>Σκοπός</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Στην οικογένεια 2. Στο σχολείο 3. Στην εργασία 4. Στους φίλους-παρέα 5. Στους συνανθρώπους/κοινωνικές ομάδες 6. Στον αθλητισμό 7. Στην πολιτική 8. Στη γνώση 9. Στην παράδοση 10. Στα μνημεία 11. Στην ψυχαγωγία κ.λπ. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Να εντοπίζουμε απαντήσεις σε ζητούμενα αναφορικά με περιστατικά και εκδηλώσεις φαινομένων 2. Να εντοπίζουμε τεκμήρια -Παραδείγματα -Εμπειρικές αλήθειες -Εποπτείες των αισθήσεων
<p>γ. Να γνωρίζουμε τους θεματικούς τομείς</p>	<p>διότι στους θεματικούς τομείς</p>
<p>Δηλαδή γνώσεις γενικής παιδείας για</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. τον άνθρωπο 2. το κοινωνικό περιβάλλον 3. το πολιτισμικό περιβάλλον 4. το φυσικό περιβάλλον και δομημένο περιβάλλον 5. τη διεθνή κοινότητα 	<ol style="list-style-type: none"> 1. εντοπίζουμε απαντήσεις σε ζητούμενα αναφορικά με: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Αιτίες</i> • <i>Προϋποθέσεις</i> • <i>Παράγοντες</i> • <i>Συνθήκες</i> • <i>Αποτελέσματα</i> • <i>Τρόπους αντιμετώπισης</i> • <i>Περιστατικά, παραδείγματα</i> • <i>Φαινόμενα/εκδηλώσεις</i> • <i>Μορφές εννοιών ή φαινομένων</i> 2. διατυπώνουμε με χρήση γενικότερου όρου τις απαντήσεις στη θεματική πρόταση 3. επιλέγουμε ιδέες προλόγου (για εισαγωγή από το γενικό στο ειδικό) 4. αξιοποιούμε το ειδικό λεξιλόγιο των κοινωνικών επιστημών και τα κατάλληλα ρήματα που δηλώνουν αιτίες, αποτελέσματα κ.λπ.

β. Πρακτική αξιοποίηση των θεματικών τομέων στην παραγωγή λόγου

γ. Τύποι Ζητούμενων ανάλογα με το περιεχόμενο των ερωτημάτων και τον τρόπο ανάπτυξης των παραγράφων

A. Ζητούμενα/ερωτήματα-διατύπωση απόψεων (αιτιολόγηση και συνδυασμός μεθόδων)

A1. Ερωτήματα συμφωνίας ή διαφωνίας

- ✓ Αξιοποιώντας δημιουργικά τις πληροφορίες (π.χ. επιχειρήματα, ιδέες, εκφράσεις κ.ά.) από το κείμενο ή τα κείμενα αναφοράς με την ιδιότητά σας ως μαθητές/μαθήτριες να αναπτύξετε τις απόψεις σας σχετικά Το κείμενό σας να έχει τη μορφή άρθρου το οποίο θα δημοσιευτεί στο περιοδικό του σχολείου σας (γύρω στις 350 λέξεις).
- ✓ Ο αρθρογράφος υποστηρίζει τη θέση ότι Εσείς συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τη θέση αυτή; Να υποστηρίξετε τη γνώμη σας σε ένα κείμενο 350 λέξεων, το οποίο θα έχει τη μορφή διαδικτυακής επιστολής προς αυτόν.

A2. Ερωτήματα ολικής αγνοίας

- ✓ Ποια η γνώμη σου σχετικά με την άποψη που διατυπώνεται από πολλούς σήμερα ότι ο άνθρωπος είναι όσο ποτέ άλλοτε ελεύθερος να αποφασίζει και να επιλέγει στη ζωή του όσα ο ίδιος επιθυμεί;
- ✓ Η ευγένεια είναι έμφυτη ή επίκτητη αρετή;
- ✓ Ποιο είναι το σημαντικότερο πρόβλημα στο σχολείο κατά τη γνώμη σου;

A3. Άλλα ερωτήματα

- ✓ Να αναπτύξετε τις απόψεις σας για την κατάργηση της θανατικής αναφερόμενοι παράλληλα στα επιχειρήματα εκείνων που υποστηρίζουν τη διατήρησή της.
- ✓ Ποιες αρετές πρέπει να έχει ο δημοκρατικός πολίτης;
- ✓ Γιατί είναι αναγκαίο η επιστήμη να βρίσκεται στην υπηρεσία του ανθρώπου;
- ✓ Να παρουσιάσετε στους συμμαθητές σας τα κριτήρια που θεωρείτε βασικά για την επιλογή επαγγέλματος

B. Ζητούμενα/ερωτήματα αναφορικά με περιστατικά και συμπεριφορές (συνδυασμός μεθόδων: περιγραφή, εξήγηση, παραδείγματα, σύγκριση αντίθεση)

- Να αναφερθείτε **στα περιστατικά βίας** που εκδηλώνονται στη σύγχρονη εποχή
- Να αναφέρετε **περιστατικά ανιδημοκρατικής συμπεριφοράς**
- Ποια είναι **τα χαρακτηριστικά** ενός μορφωμένου ανθρώπου
- Ποιες είναι **οι διαφορές** του γραπτού και προφορικού λόγου;
- Ποια είναι τα **πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα** των ΜΜΕ
- Ποια **είναι η στάση** της κοινωνίας και της πολιτείας απέναντι στα μνημεία;

Οι μαθητές δεν σκέφτονται ... πριν γράψουν

Στο βιβλίο αυτό:

- Παρουσιάζεται το διαδικαστικό μοντέλο σύνταξης κειμένων όπως προτείνεται και στο σχολικό βιβλίο (Έκφραση-Έκθεση, τ. γ' σελ. 278-287.) και γενικότερα στη σχετική με τη σύνταξη κειμένων βιβλιογραφία.

Συγκεκριμένα, παρουσιάζονται αναλυτικά και με πολλά παραδείγματα τα στάδια συγγραφικής διαδικασίας (προσυγγραφικό και συγγραφικό)

- **A** Διαβάζω τις οδηγίες παραγωγής λόγου και κατανοώ το θέμα (δηλαδή το ζητούμενο)
 - **B** Συγκεντρώνω το υλικό μου και κάνω διάγραμμα ανάλογα με το περιεχόμενο κάθε ζητουμένου
 - **Γ** Γράφω άρθρο, ομιλία, επιστολή- αναπτύσσοντας τις απαντήσεις μου με τον κατάλληλο τρόπο οργάνωσης ανάλογα με το περιεχόμενο του ζητουμένου.
- Στο βιβλίο περιλαμβάνονται και 16 ανεπτυγμένες εκθέσεις (με θεματολογία της Γ, Α' και Β' Λυκείου). Έτσι, οι μαθητές μπορούν να παρατηρήσουν βήμα-βήμα όλα τα στάδια της συγγραφικής διαδικασίας: από τον εντοπισμό των στοιχείων στα κείμενα αναφοράς και την προσθήκη δικών τους απαντήσεων μέχρι την οργάνωση και τη δημιουργική αξιοποίησή τους στο κείμενο που καλούνται να συντάξουν (άρθρο, ομιλία, επιστολή).

Δυσκολίες και μέθοδος

Η παραγωγή λόγου είναι μια εξαιρετικά σύνθετη, πολύπλευρη και απαιτητική πνευματική διαδικασία διότι απαιτεί ένα σύνολο επιλογών από το προσυγγραφικό μέχρι το συγγραφικό στάδιο σε περιορισμένο χρόνο και σε συνθήκες πίεσης. **Επιλογές**

- ως προς το περιεχόμενο (τι να πώ;)
- ως προς τη δομή (πώς να οργανώσω τις απαντήσεις μου;)
- ως προς τις γλωσσικές επιλογές (πώς θα αναπτύξω τις απαντήσεις μου σε παράγραφο, πώς θα τις υποστηρίξω με επιχειρήματα;)

Γι' αυτό είναι αναγκαίο να ακολουθούν οι μαθητές συγκεκριμένα στάδια κατά τη συγγραφική διαδικασία. Άλλωστε, όλοι οι συγγραφείς –όπως αποδείχθηκε από εκτεταμένες έρευνες μελετητών –δεν συνθέτουν αυθόρμητα και αβίαστα την ώρα που γράφουν, αλλά ακολουθούν μια δεδομένη πορεία με επιμέρους φάσεις: δηλαδή επεξεργάζονται και οργανώνουν λογικά τις πληροφορίες τους πριν τις παρουσιάσουν γλωσσικά. Η συνήθης σχολική πρακτική, κατά την οποία οι μαθητές προσπαθούν «να επιτελέσουν ταυτόχρονα τρεις λειτουργίες, δηλαδή να παράγουν και να οργανώνουν τις ιδέες τους και να τις εκφράζουν με το λόγο, είναι καταδικασμένες σε αποτυχία» (Ηλίας Ματσαγγούρας, Κειμενοκεντρική προσέγγιση του Γραπτού Λόγου, 2004, σ. 175)

Δημιουργική σκέψη VS παπαγαλία

